

คู่มือการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตร ระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง (ร่าง)

คำนำ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตในภาคการเกษตรในระดับพื้นที่ (หมู่บ้าน ตำบล) อย่างแท้จริง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในพื้นที่สามารถวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาส วางแผนการผลิตที่เชื่อมโยงกับความต้องการของตลาด มีตลาดรองรับที่ชัดเจน เพื่อจัดทำแผนธุรกิจเกษตรในการเข้าถึงแหล่งทุนจากสถาบันการเงิน ตลอดจนเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่จำเป็น การทำเกษตรที่ได้มาตรฐาน เพื่อยกระดับการผลิตของตนเอง และให้มีฐานข้อมูลกิจกรรมการทำเกษตรที่มีความเป็นปัจจุบันทุกเวลา ใช้ประกอบการวิเคราะห์ ประมวลผล ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย บริหารจัดการ และการให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ โดยใช้กลไกการบริหารงานระหว่างระดับพื้นที่ (คณะกรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด ฯลฯ) และส่วนกลางขับเคลื่อนการดำเนินงาน ซึ่งการดำเนินการทั้งหมดนี้เพื่อสร้างกลไกการมีส่วนร่วมตั้งแต่ในระดับพื้นที่ ในการขับเคลื่อนและพัฒนาภาคการเกษตรให้บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

สำหรับรายละเอียดเนื้อหาในเอกสารคู่มือการดำเนินงานสำหรับเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วยรายละเอียดโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง การบริหารโครงการ การคัดเลือกพื้นที่เข้าร่วมโครงการ การคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรกรมูลค่าสูง) การจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนธุรกิจเกษตร แนวทางการขับเคลื่อนโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิต สินค้าเกษตรมูลค่าสูง และภาคผนวก ซึ่งมีรายละเอียด คำสั่ง ระเบียบ คำอธิบายและตัวอย่างในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรม เพื่อให้สามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือปฏิบัติงานฉบับนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ได้มีความรู้ความเข้าใจทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงสุด

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
มีนาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า	
คำนำ	ก	
สารบัญ	ข	
ส่วนที่ ๑	โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง	๑
ส่วนที่ ๒	แนวทางการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง	๘
๑.	การบริหารโครงการ	๘
๑.๑	กลไกในการขับเคลื่อนโครงการ	๘
▪	ส่วนกลาง	๘
▪	ส่วนภูมิภาค	๙
๑.๒	การประชาสัมพันธ์	๑๒
๒.	การคัดเลือกพื้นที่เข้าร่วมโครงการ	๑๓
๒.๑	ศักยภาพของพื้นที่	๑๓
๒.๒	วิธีการคัดเลือกพื้นที่	๑๓
๓.	การคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง)	๑๓
๓.๑	คุณสมบัติของอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง)	๑๓
๓.๒	วิธีการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง)	๑๔
๔.	การจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนธุรกิจเกษตร	๑๔
๔.๑	การสร้างความเข้าใจ	๑๔
๔.๒	แนวทางการจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนธุรกิจเกษตร	๑๕
๕.	แนวทางการขับเคลื่อนโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง	๑๖
ภาคผนวก		
ภาคผนวก ก	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เรื่อง การขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง	๒๑
ภาคผนวก ข	คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๑๕๑/๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง	๒๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ค (ร่าง) คำสั่งจังหวัด เรื่อง คณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ	๒๘
ภาคผนวก ง ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑	๓๑
ภาคผนวก จ (ตัวอย่าง) แผนธุรกิจสินค้าเกษตร และเมนูอาชีพเกษตรมูลค่าสูง	๔๖
ภาคผนวก ฉ คำอธิบายการใช้งาน Application เกษตรพร้อม	.....

โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

๑. หลักการและเหตุผล

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ตั้งเป้าหมายให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน มีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ลดความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาประชากรเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน สร้างความเจริญทางรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างต่อเนื่อง ในยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เน้น การเข้าถึงตลาด การเข้าถึงข้อมูล ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกระดับ สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการเงิน ปรับบทบาทและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการภาครัฐ สนับสนุนความร่วมมือระหว่างรัฐ เอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน อีกทั้งแผนระดับที่ ๒ ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วย แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นด้านการเกษตร ที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตในภาคเกษตรไปสู่สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา สามารถสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกร สามารถพึ่งพาและจัดการตนเองได้ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การสร้างเกษตรมูลค่าสูง ที่ได้ให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนไปสู่การทำเกษตรที่มีมูลค่าสูงโดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี การบริหารจัดการน้ำ การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร การพัฒนา Smart Farmer ฯลฯ นอกจากนี้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (High Value-Added Economy) กำหนดหมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ที่เน้นการเพิ่มผลิตภาพและมูลค่าต่อหน่วยพื้นที่ทางการเกษตร รวมทั้งพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานความปลอดภัย และต่อยอดการพัฒนาไปสู่เศรษฐกิจชีวภาพที่เน้นเพิ่มมูลค่าสูงของผลผลิตเกษตร โดยมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเกษตร ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และสร้างความมั่นคงทางรายได้ให้กับเกษตรกร

เพื่อเป็นการบูรณาการแผนในระดับที่ ๑ และ ๒ สู่การขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม มุ่งเน้นการพัฒนาในระดับชุมชนและท้องถิ่น โดยใช้กลไกในระดับพื้นที่สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการเงิน และภาคประชาชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้จัดทำโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตในภาคการเกษตรในระดับพื้นที่ (หมู่บ้าน ตำบล) อย่างแท้จริง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในพื้นที่สามารถวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาส วางแผนการผลิตที่เชื่อมโยงกับความต้องการของตลาด มีตลาดรองรับที่ชัดเจน เพื่อจัดทำแผนธุรกิจเกษตรในการเข้าถึงแหล่งทุนจากสถาบันการเงิน ตลอดจนเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่จำเป็น การทำเกษตรที่ได้มาตรฐาน เพื่อยกระดับการผลิตของตนเอง และเพื่อให้มีฐานข้อมูลกิจกรรมการทำเกษตรที่มีความเป็นปัจจุบันทุกเวลา ใช้ประกอบการวิเคราะห์ ประมวลผล ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย บริหารจัดการ และการให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ โดยการดำเนินการทั้งหมดนี้มีการสร้างกลไกการบริหารงาน และการมีส่วนร่วมตั้งแต่ในระดับพื้นที่และส่วนกลางในการขับเคลื่อนและพัฒนาภาคการเกษตรให้บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรในระดับหมู่บ้าน หรือแผนงาน/โครงการที่มีความเชื่อมโยงกับแผนชุมชน ซึ่งได้มาจากปัญหาและความต้องการของประชาชน ที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคีต่างๆ ในพื้นที่

๒.๒ เพื่อส่งเสริมให้อาสาสมัครเกษตรระดับหมู่บ้านสามารถเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนภาคการเกษตรระดับหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๓ เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนธุรกิจในการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรระดับหมู่บ้านให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น (สินค้าเกษตรอัตลักษณ์ สินค้าเกษตรปลอดภัย สินค้าเกษตรอัจฉริยะ สินค้าเกษตรแปรรูป และสินค้าเกษตรชีวภาพ)

๒.๔ เพื่อบูรณาการการทำงานด้านการเกษตรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมในระดับหมู่บ้าน

๓. เป้าหมาย

๓.๑ ดำเนินการทบทวนแผนพัฒนาหมู่บ้านใน ๗๖ จังหวัด ๘๗๘ อำเภอ อำเภอละ ๑ หมู่บ้าน

๓.๒ จัดทำแผนธุรกิจเกษตรใน ๗๖ จังหวัด ๘๗๘ อำเภอ อำเภอละ ๑ หมู่บ้าน

๓.๓ ใช้อาสาสมัครเกษตรเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนภาคการเกษตรระดับหมู่บ้าน

๔. สถานที่ดำเนินการ

หมู่บ้านที่มีความพร้อมในการพัฒนาด้านการเกษตร หรือมีความต้องการ/จำเป็นที่จะต้องพัฒนาในพื้นที่ ๗๖ จังหวัด ๘๗๘ อำเภอ อำเภอละ ๑ หมู่บ้าน

๕. ขอบเขตการดำเนินการ

๕.๑ จัดทำคู่มือโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

๕.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

๕.๓ จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง (MOU) ในการขับเคลื่อนภาคเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูงในระดับหมู่บ้าน

๕.๔ ชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ให้กับหน่วยงานทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

๕.๕ คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรเข้าร่วมโครงการ (อย่างน้อยหมู่บ้านละ ๑ คน) โดยคัดเลือกจากอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ตามบัญชีของกรมส่งเสริมการเกษตรในลำดับแรก กรณีที่ในหมู่บ้านไม่มีอกม. ขอให้พิจารณาจากอาสาสมัครเกษตรสาขาอื่นๆ เข้าร่วมดำเนินโครงการ

๕.๖ จัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน โครงการ/กิจกรรมที่สามารถเพิ่มรายได้ลดรายจ่าย การใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพเสริมหลังฤดูเก็บเกี่ยว การส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอาชีพหลักไม่ว่าจะเป็นทางด้านฝีมือ แรงงาน การเกษตร ค้าขาย เป็นต้น

๕.๗ จัดทำแผนธุรกิจสินค้าเกษตร หมายถึง แผนการพัฒนาในการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรระดับหมู่บ้านให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น (สินค้าเกษตรอัตลักษณ์ สินค้าเกษตรปลอดภัย สินค้าเกษตรอัจฉริยะ สินค้าเกษตรแปรรูป และสินค้าเกษตรชีวภาพ) ที่คัดเลือกตามตัวอย่างกิจกรรมที่กำหนด ซึ่งมีการวิเคราะห์ตามรูปแบบของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

๕.๘ บันทึกข้อมูลลงในระบบสารสนเทศของโครงการ (Application เกษตรพร้อม คือ Platform ที่รวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร ที่ครอบคลุมทุกปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำการเกษตรในระดับหมู่บ้าน ทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง รวมทั้งการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร และเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้สามารถพัฒนาเป็น “หมู่บ้านเกษตรมูลค่าสูง”

๕.๙ ติดตามผลการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติงานของโครงการให้ดีขึ้น

๖. ตัวชี้วัด

๖.๑ เชิงปริมาณ

- ๑) จำนวนแผนพัฒนาหมู่บ้าน ฉบับบททวน ที่มีการบรรจุแผนงาน/โครงการด้านการเกษตร
- ๒) จำนวนแผนธุรกิจเกษตรที่ได้ยื่นเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งเงินทุน

ต่างๆ

๖.๒ เชิงคุณภาพ

- ๑) แผนงาน/โครงการด้านการเกษตรได้รับการผลักดันเข้าสู่แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัดตามลำดับ
- ๒) แผนธุรกิจเกษตรที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งเงินทุนต่างๆ

๗. ผลผลิต (Output)

๗.๑ แผนพัฒนาหมู่บ้านที่มีการบรรจุแผนงาน/โครงการด้านการเกษตร เชื่อมโยงกับแผนชุมชน ซึ่งมาจากปัญหาและความต้องการของประชาชน ที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีต่างๆ ในพื้นที่

๗.๒ แผนพัฒนาอาชีพที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของเกษตรกร

๗.๓ อาสาสมัครเกษตรเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนภาคการเกษตรระดับหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๘. ผลลัพธ์ (Outcome)

๘.๑ แผนพัฒนาหมู่บ้านที่ครอบคลุมมิติด้านการเกษตร รวมถึงไปถึงข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความต้องการในการพัฒนา มีแหล่งทุนในการดำเนินงานโครงการ

๘.๒ สินค้าเกษตรเป้าหมายได้ยกระดับไปสู่เกษตรมูลค่าสูงตามแผนงาน/โครงการที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาหมู่บ้าน

---

๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

๑๐. งบประมาณ

ใช้งบประมาณประจำปีของแต่ละหน่วยงานดำเนินการ

๑๑. หน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน่วยงานร่วมดำเนินงาน : กระทรวงมหาดไทย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

๑๒. แผนปฏิบัติการโครงการ

แผนปฏิบัติการโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

กิจกรรม	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕										ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖		หน่วยงาน
	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หน่วยงาน	
๑. จัดทำคู่มือโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง												สผง.	
๒. ทวีติการอบแนวทางการปฏิบัติงาน และการจัดทำ MOU (กษ. มพ. ๕.ก.ส.)												กษ. (สผง.), มพ., ๕.ก.ส.	
๓. ประมวลผลและสอบทานขั้นตอนการปฏิบัติงานกับผู้แทน ๑๘ กลุ่มจังหวัด												สตร.	
๔. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร และคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง												สตร.	
๕. ประชุมคณะทำงาน/คณะกรรมการบริหาร - คู่มือการดำเนินการโครงการฯ - การประชาสัมพันธ์โครงการฯ												สผง.	
๖. จัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง (MOU)												สป.กษ.	
๗. นำเสนอแนวทางการดำเนินโครงการฯ ต่อคณะกรรมการบริหารการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหามาภาคเกษตร												สผง.	
๘. ชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการฯ ให้กับหน่วยงานในส่วนภูมิภาค												สผง.	
๙. เสนอผู้ว่าราชการจังหวัด แต่งตั้งคณะทำงานระดับอำเภอ												สผง. กษ. จว.	

กิจกรรม	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕								ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖			หน่วยงาน
	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
๑๐. แบ่งอำนาจรับผิดชอบให้แต่ละกลุ่มงานของ สสนง.กษ.จว. ตามความเหมาะสม (ทีมกลุ่มอำเภอ)												สสนง.กษ.จว.
๑๑. ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร ระดับจังหวัด (SCP) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ - การจัดทำแผนงาน/โครงการภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน - การจัดทำแผนธุรกิจเกษตร												สสนง.กษ.จว.
๑๒. ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ ให้กับประธาน และฝ่ายเลขานุการคณะทำงานระดับอำเภอ												ทีมกลุ่มอำเภอ
๑๓. ประชุมคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตร ระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ - ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ - การคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง)												สสนง.เกษตรอำเภอ
๑๔. ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) - ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ - คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง) - รายงานผลการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตร												คณะกรรมการหมู่บ้าน
๑๕. ประชุมคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตร ระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ - รับรองผลการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตร - รายงานผลการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตร												สสนง.เกษตรอำเภอ

กิจกรรม	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕								ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖			หน่วยงาน	
	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑๖.ชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการฯ การจัดทำแผนงาน/โครงการภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนธุรกิจเกษตร รวมทั้งระบบสารสนเทศของโครงการ ให้กับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรกรมูลค่าสูง) ที่ได้รับการคัดเลือก													ทีมกลุ่มอำเภอ, สอนง.เกษตรอำเภอ
๑๗. ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) - พิจารณาแผนงาน/โครงการภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน - จัดทำแผนธุรกิจเกษตร - การบันทึกข้อมูลลงในระบบสารสนเทศ - รายงานผลให้คณะกรรมการระดับอำเภอพิจารณา													คณะกรรมการหมู่บ้าน
๑๘. เสนอกลุ่มเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการฯ และแผนธุรกิจเกษตรของกลุ่ม ให้คณะกรรมการระดับอำเภอพิจารณา													อกม.
๑๙. ประชุมคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ - สนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกร - พิจารณาแผนธุรกิจเกษตรของกลุ่มเกษตรกร - พิจารณาข้อมูลพื้นฐานที่ตกลงในระบบสารสนเทศ - รายงานผลการพิจารณาให้ SCP ดำเนินการต่อไป													สอนง.เกษตรอำเภอ
๒๐. เสนอแผนธุรกิจเกษตรของกลุ่มเกษตรกรให้ ธ.ก.ส. พิจารณาสินับสนุน													SCP

ส่วนที่ ๒ แนวทางการดำเนินงาน

โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

การดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง มุ่งเน้นการพัฒนาในระดับชุมชนและท้องถิ่น ใช้กลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐจากกระทรวงต่างๆ รวมทั้งภาคเอกชน ภาคประชาชน และสถาบันการเงิน เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนโครงการให้ประสบผลสำเร็จ ส่งเสริมให้ชุมชนสามารถวิเคราะห์ศักยภาพด้านต่างๆ ในพื้นที่ของตนเองร่วมกัน เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งในอนาคต และวางแผนการผลิตที่มีมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งก่อให้เกิดรายได้ที่สูงขึ้นและยกระดับความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยแนวทางการดำเนินงานโครงการ ประกอบด้วย

๑. การบริหารโครงการ

๑.๑ กลไกในการขับเคลื่อนโครงการ เป็นการสร้างการมีส่วนร่วมตั้งแต่ในระดับส่วนกลางจนถึงระดับพื้นที่ ซึ่งการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

๑) ส่วนกลาง

๑.๑) จัดทำความตกลง (MOU) ขับเคลื่อนภาคเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูงในหมู่บ้านระหว่างหน่วยงาน ประกอบด้วย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยมีสาระสำคัญหลัก ๓ ประการ ประกอบด้วย ๑) บูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ในการยกระดับสินค้าเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูง ๒) เพิ่มผลิตภาพของสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และ ๓) สร้างกลไกการทำงานร่วมกันทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (ภาคผนวก ก)

๑.๒) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (ภาคผนวก ข)

ประธาน : ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองประธาน : รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย

กรรมการ : หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวง ผู้ว่าการการยางแห่งประเทศไทย
หัวหน้าส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เลขานุการ : ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย

ผู้ช่วยเลขานุการ : ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สป.กษ.
ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการ สป.กษ.

อำนาจหน้าที่

(๑) กำหนดแนวทาง แผนงาน โครงการการดำเนินงานและขับเคลื่อนโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

(๒) กำกับ ดูแล ให้คำแนะนำ บริการ แก้ไขปัญหาอุปสรรค ติดตามผลการดำเนินโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

---

(๓) แต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงานหรืออื่นๆ ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๑.๓) แต่งตั้งคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (ภาคผนวก ข)

ประธาน : หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คณะทำงาน : ผู้อำนวยการสำนัก/กองในสังกัด สป.กษ.

เลขานุการ : ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สป.กษ.

ผู้ช่วยเลขานุการ : หัวหน้ากลุ่มเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สผง. สป.กษ.

หัวหน้ากลุ่มประสานราชการ สตร. สป.กษ.

อำนาจหน้าที่

(๑) ดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงาน และขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ให้บรรลุตามนโยบายที่กำหนดไว้

(๒) วางแผนการดำเนินงาน แผนการประชาสัมพันธ์ แผนการบริหารงบประมาณโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

(๓) ติดตามการดำเนินงาน ร่วมแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน และรายงานผลให้คณะกรรมการบริหารโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงทราบอย่างต่อเนื่อง

(๔) บูรณาการความร่วมมือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒) ส่วนภูมิภาค

๒.๑) คณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านเกษตรระดับจังหวัด (SCP)

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ในฐานะประธานและเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านเกษตรระดับจังหวัด จะต้องสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงให้กับหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ ประสานการทำงานร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ในการให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา เกี่ยวกับแหล่งเงินทุนภายใต้แผนธุรกิจที่เสนอโดยเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร รวมทั้งแจ้งสำนักงานจังหวัดเพื่อทราบผลการดำเนินงานและสนับสนุนการดำเนินงานต่อไป

๒.๒) ทีมกลุ่มอำเภอ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด วางแผนการบริหารพื้นที่และกำหนดเป้าหมายการทำงาน โดยแบ่งอำเภอที่ดำเนินการโครงการของจังหวัดเป็น ๓ กลุ่มอำเภอ ตามความเหมาะสมของจำนวนเป้าหมาย เกษตรกร และบุคลากรของจังหวัด มอบหมายกลุ่มงานของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดรับผิดชอบ ได้แก่

กลุ่มอำเภอที่ ๑ มอบหมายกลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร

กลุ่มอำเภอที่ ๒ มอบหมายกลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ

กลุ่มอำเภอที่ ๓ มอบหมายกลุ่มสารสนเทศ

โดยแต่ละกลุ่มอำเภอจะทำหน้าที่บูรณาการการขับเคลื่อนโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ร่วมกับหน่วยงานทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับอำเภอ รวมทั้งติดตามการดำเนินงานในระดับอำเภอ

๒.๓) คณะทำงานระดับอำเภอ

ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง “คณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ” โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (ภาคผนวก ค)

ประธาน : นายอำเภอ

รองประธาน : เกษตรอำเภอ

คณะทำงาน : ปลัดอำเภอที่ได้รับมอบหมาย พัฒนาการอำเภอ ท้องถิ่นอำเภอ นายกองค้ำกรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนันพื้นที่ที่ดำเนินการ ผู้ใหญ่บ้านพื้นที่ที่ดำเนินการ ผู้แทนสภาเกษตรกรประจำตำบล ผู้จัดการสาขา อ.ก.ส. หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ หรือผู้แทนของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้งราชการส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบพื้นที่อำเภอ

เลขานุการ : นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอที่ได้รับมอบหมาย

อำนาจหน้าที่

(๑) สนับสนุนการจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

(๒) บูรณาการความร่วมมือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ในพื้นที่อำเภอ เพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ

(๓) ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการ ร่วมแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน และรายงานผลต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัดทราบอย่างต่อเนื่อง

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

หมายเหตุ : กรณีที่มีความจำเป็นหรือเป็นประโยชน์กับการปฏิบัติงาน สามารถใช้กลไก “คณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ” ในการสนับสนุนการดำเนินโครงการในระดับอำเภอแทนได้

๒.๔) คณะกรรมการหมู่บ้าน

คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือ กม. จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ และในปี ๒๕๕๑ มีการปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ กม. เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และครอบคลุมการทำงานในทุกมิติของหมู่บ้าน เสมือนเป็น “คณะรัฐมนตรีประจำหมู่บ้าน” (ภาคผนวก ง) โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

-
- ประธาน : ผู้ใหญ่บ้าน
รองประธาน : คัดเลือกจากกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิ ๒ คน
กรรมการ : ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภา อบท. ผู้นำหรือผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิ
เลขานุการ : ประธานคัดเลือกจากกรรมการ
ทรัพย์สิน : คัดเลือกจากกรรมการ

ภารกิจที่ขอให้คณะกรรมการหมู่บ้านสนับสนุน

(๑) พิจารณาคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ (อย่างน้อยหมู่บ้านละ ๑ คน) โดยคัดเลือกจากอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) ตามบัญชีของกรมส่งเสริมการเกษตรในลำดับแรก กรณีที่ในหมู่บ้านไม่มี อกม. ขอให้พิจารณาจากอาสาสมัครเกษตรกรสาขาอื่นๆ เข้าร่วมดำเนินโครงการ

(๒) สนับสนุนการดำเนินงานให้กับอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน และอาสาสมัครเกษตรกรสาขาอื่นๆ ในหมู่บ้าน

(๓) ตรวจสอบ รับรองความถูกต้อง ของข้อมูลด้านการเกษตร และกิจกรรมการเกษตรที่เกษตรกรและอาสาสมัครเกษตรกรประจำหมู่บ้านรายงานผ่านระบบสารสนเทศ

(๔) สนับสนุนการกำหนดกิจกรรมด้านการเกษตรในแผนพัฒนาหมู่บ้าน หรือจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน รวมทั้งขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินการด้านการเกษตรภายใต้แผนดังกล่าว

(๕) สนับสนุนการจัดทำแผนธุรกิจเกษตรกรรายสินค้า การรวมกลุ่มเกษตรกร การผลิตที่ได้มาตรฐาน และการตลาด ร่วมกับอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๖) ประสานงานกับเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ในการให้การสนับสนุนและช่วยเหลือเกษตรกร

(๗) รายงานผลการดำเนินงานโครงการต่อคณะทำงานระดับอำเภอ

๒.๕) อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (เกษตรกรมูลค่าสูง)

อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน หรืออาสาสมัครเกษตรกรสาขาอื่นๆ ที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการหมู่บ้าน เรียกว่า “อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (เกษตรกรมูลค่าสูง)” มีแนวทางการปฏิบัติงาน ดังนี้

(๑) ร่วมจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน หรือแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน และแผนธุรกิจเกษตรกรร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินการตามแผนฯ

(๒) สื่อสารและชี้แจงการจัดเก็บ ปรับปรุง ข้อมูลด้านการเกษตรและกิจกรรมการเกษตรให้กับเกษตรกรในหมู่บ้าน เพื่อให้สามารถบันทึกข้อมูลได้เป็นประจำทุกเดือน ผ่านระบบสารสนเทศ

(๓) สนับสนุนการเก็บหรือบันทึกข้อมูลการผลิต ข้อมูลตลาด ข้อมูลรายได้ เป็นต้น เพื่อให้มีข้อมูลในภาพรวมของหมู่บ้าน

(๔) สนับสนุนกิจกรรมการขึ้นทะเบียนให้กับเกษตรกร

(๕) เข้ารับองค์ความรู้และข้อมูลเพื่อการประชาสัมพันธ์ จากหน่วยงานต่างๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

---

(๖) ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการเกษตร รวมทั้งข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรที่สำคัญ ให้กับเกษตรกรในหมู่บ้าน

(๗) เยี่ยมเยือน ช่วยเหลือ ให้ข่าวสาร แจ้งเตือนสถานการณ์การเกษตรให้กับเกษตรกรในหมู่บ้าน และรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนและภัยพิบัติทางการเกษตรได้อย่างทันท่วงที ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๘) ประสานงานกับอาสาสมัครเกษตรสาขาอื่นๆ และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อบูรณาการงานพัฒนาการเกษตรและแก้ไขปัญหาการเกษตรในหมู่บ้าน

(๙) สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อขับเคลื่อนงานในหมู่บ้าน

๑.๒ การประชาสัมพันธ์

คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง จัดทำแนวทางการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการเสนอคณะกรรมการบริหารโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เพื่อเป็นสื่อในการสร้างความรู้ความเข้าใจในโครงการให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ปฏิบัติงาน ดังนี้

๑) สร้างสื่อสำหรับการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ และการปฏิบัติงาน โดย

๑.๑) จัดทำ VTR เพื่อใช้เป็นสื่อในการสร้างความรู้ความเข้าใจโครงการกับหน่วยงานต่างๆ และผู้ที่เกี่ยวข้อง

๑.๒) จัดทำ VTR ในการรวบรวมองค์ความรู้ด้านต่างๆ และคู่มือสำหรับการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นช่องทางหนึ่งในการจัดอบรม สื่อสาร กับผู้ที่เกี่ยวข้อง

๒) จัดประชุมชี้แจงโครงการและแนวทางการปฏิบัติงานโครงการไปยังสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ในรูปแบบการประชุมทางไกลออนไลน์ ซึ่งจะเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับเกษตรและสหกรณ์จังหวัด และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่

๓) คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ขอให้ทุกหน่วยงานในสังกัดสนับสนุนการประชาสัมพันธ์โครงการ โดยผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ Website Facebook วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นการประชาสัมพันธ์โครงการในภาพรวมให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนกลางและพื้นที่ได้รับทราบแนวทางการดำเนินงานโครงการ

๔) ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุท้องถิ่น Website Facebook เป็นต้น เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่มีความเข้าใจและร่วมสนับสนุนโครงการ

๒. การคัดเลือกพื้นที่เข้าร่วมโครงการ

๒.๑ ศักยภาพของพื้นที่

- ๑) เป็นหมู่บ้านที่มีความพร้อมในการพัฒนาด้านการเกษตร หรือมีความต้องการ/จำเป็นที่จะต้องพัฒนา เพื่อสนับสนุนการพัฒนาหมู่บ้าน พิจารณาโดยใช้ฐานข้อมูลการประเมินจัดระดับหมู่บ้านของ
- หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกรมส่งเสริมการเกษตร
- หน่วยงานของกระทรวงมหาดไทย เช่น กรมการพัฒนาชุมชน กรมการปกครอง
- ๒) พื้นที่เกษตรที่เข้าร่วมโครงการต้องมีเอกสารสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย โดยเอกสารสิทธิ์ต้องเป็นของผู้สมัครหรือเป็นทายาทของผู้สมัคร
- ๓) เป็นพื้นที่ที่มีสัญญาณ Internet สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๔) ในพื้นที่เกษตรกรต้องมีการจัดกลุ่มวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์อยู่แล้ว และหากยังไม่มีการรวมกลุ่มต้องสามารถสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มกันได้

๒.๒ วิธีการคัดเลือกพื้นที่

คณะกรรมการระดับอำเภอเป็นผู้คัดเลือกหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการ โดยพิจารณาพื้นที่ที่มีศักยภาพตามข้อ ๒.๑ ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- ๑) ทีมกลุ่มอำเภอชี้แจงโครงการและแนวทางปฏิบัติงาน รวมทั้งการคัดเลือกพื้นที่ตามข้อ ๒.๑ เข้าร่วมโครงการให้แก่ประธานและเลขานุการคณะกรรมการระดับอำเภอ เพื่อให้คณะกรรมการระดับอำเภอคัดเลือกหมู่บ้านเข้าร่วมโครงการ
- ๒) ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการระดับอำเภอจัดประชุมคณะกรรมการ เพื่อชี้แจงโครงการและแนวทางปฏิบัติงาน และวิธีการคัดเลือกหมู่บ้านเข้าร่วมโครงการตามศักยภาพของพื้นที่ที่กำหนด
- ๓) ตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ โดยประเมินตามศักยภาพของพื้นที่
- ๔) คัดเลือกหมู่บ้านที่มีคุณสมบัติตามศักยภาพที่กำหนด

๓. การคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (เกษตรกรมูลค่าสูง)

เพื่อให้การขับเคลื่อนภาคเกษตรระดับหมู่บ้านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงใช้กลไกอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านทำงานในพื้นที่ของตนเองร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยกำหนดคุณสมบัติและวิธีการคัดเลือกไว้ดังนี้

๓.๑ คุณสมบัติของอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (เกษตรกรมูลค่าสูง)

- ๑) เป็นเกษตรกรที่เป็นอาสาสมัครของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ หรือคัดเลือกบุคคลใหม่หากจำเป็น โดยบุคคลที่คัดเลือกใหม่ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้
  - ๑.๑) เป็นอาสาสมัครเกษตรกร
  - ๑.๒) อายุไม่เกิน ๖๕ ปีบริบูรณ์ ในวันที่ได้รับการคัดเลือก
  - ๑.๓) การศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ หรือเทียบเท่าขึ้นไป

๑.๔) ขึ้นทะเบียนความเป็นเกษตรกรกับหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑.๕) ผ่านหลักเกณฑ์และคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง

๒) ต้องเป็นบุคคลที่ไม่ได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนจากหน่วยงานของรัฐอยู่แล้ว

หมายเหตุ : กรณีที่ภายในหมู่บ้านไม่มีอาสาสมัครเกษตรกรสามารถคัดเลือกจากหมู่บ้านอื่นได้ (ข้ามหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ)

๓.๒ วิธีการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (เกษตรกรมูลค่าสูง)

คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกรในหมู่บ้าน ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในข้อ ๓.๑ จำนวนอย่างน้อยหมู่บ้านละ ๑ คน โดยคณะกรรมการหมู่บ้านดำเนินการ ดังนี้

๑) กำหนดวิธีการคัดเลือกตามความเหมาะสม เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความเหมาะสมกับการดำเนินงานโครงการในพื้นที่

๒) กำหนดเกณฑ์การตัดสินผู้ผ่านการคัดเลือก ที่สอดคล้องกับวิธีการคัดเลือกตามข้อ ๑) ตามความเหมาะสม

๓) ส่งผลการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านให้คณะกรรมการระดับอำเภอ เสนอรายชื่อที่ผ่านการคัดเลือกไปยังเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

๔) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือกให้สอดคล้องกับพื้นที่ที่ดำเนินการโครงการ

๔. การจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนธุรกิจเกษตร

โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เป็นการบูรณาการร่วมกันระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (เกษตรกรมูลค่าสูง) และกลุ่มเกษตรกร ร่วมกันจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน โครงการ/กิจกรรมที่สามารถเพิ่มรายได้ลดรายจ่าย การใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพเสริมหลังฤดูเก็บเกี่ยว การส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอาชีพหลักไม่ว่าจะเป็นทางด้านฝีมือ แรงงาน การเกษตร ค้าขาย เป็นต้น พร้อมทั้งจัดทำแผนธุรกิจเกษตรเป็นรายสินค้า

๔.๑ การสร้างความเข้าใจ

การจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน จะต้องมีความเชื่อมโยงกับแผนชุมชน ซึ่งได้มาจากปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ ที่ได้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีต่างๆ ในพื้นที่ ซึ่งต้องมีทุกภาคส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องและใช้กลไกการทำงานของพื้นที่เป็นส่วนขับเคลื่อน และจัดทำแผนธุรกิจเกษตรเป็นรายสินค้า เพื่อขอรับสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งเงินทุนต่างๆ ดังนั้น จึงต้องสร้างความเข้าใจ ดังนี้

๑) คณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (SCP) ชี้แจงแนวทางการจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนธุรกิจเกษตรให้กับคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด และผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ปกครองจังหวัด พาณิชย์จังหวัด

ผู้อำนวยการสำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หอการค้าจังหวัด ฯลฯ เพื่อทราบ และสนับสนุนการดำเนินงานในระดับพื้นที่

๒) ทีมกลุ่มอำเภอ ซึ่งแจ้งแนวทางการจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนธุรกิจเกษตรให้กับประธานและฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการระดับอำเภอ เพื่อให้ฝ่ายเลขานุการเตรียมการจัดประชุมชี้แจงให้คณะกรรมการระดับอำเภอ และลงพื้นที่ชี้แจงอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรกรมูลค่าสูง) ต่อไป

๓) คณะทำงานระดับอำเภอ ประชุมชี้แจงแนวทางการจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนธุรกิจเกษตร เพื่อมอบหมายกำนันและผู้ใหญ่บ้านดำเนินการจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนธุรกิจเกษตร

๔) ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการระดับอำเภอ ซึ่งแจ้งแนวทางการจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนธุรกิจเกษตรให้กับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรกรมูลค่าสูง) ที่ได้รับคัดเลือก เพื่อร่วมจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนธุรกิจเกษตรกับคณะกรรมการหมู่บ้าน

๕) คณะกรรมการหมู่บ้าน และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรกรมูลค่าสูง) ร่วมกันดำเนินการจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนธุรกิจเกษตร

๔.๒ แนวทางการจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนธุรกิจเกษตร

โดยคณะกรรมการหมู่บ้านและอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรกรมูลค่าสูง) ดำเนินการตามขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๑) ศึกษา วิเคราะห์ ทบทวนแผนพัฒนาหมู่บ้านที่มีการดำเนินการอยู่แล้ว โดยคณะกรรมการหมู่บ้าน และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรกรมูลค่าสูง) แต่ละพื้นที่ ให้ศึกษาและวิเคราะห์เป็นส่วนๆ ดังนี้

๑.๑) ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน

๑.๒) การประเมินสถานการณ์/ศักยภาพของหมู่บ้าน ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ

(๑) การประเมินสถานการณ์หมู่บ้าน จากสภาพปัญหาจากการวิเคราะห์ข้อมูล จปฐ. กชช.๒ค. และข้อมูลบัญชีรายรับ - รายจ่ายของครัวเรือน

(๒) ศักยภาพของหมู่บ้าน ได้แก่ จุดเด่น จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของประชาชน

๑.๓) สภาพปัญหาและความต้องการของหมู่บ้าน

๑.๔) แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการบูรณาการพัฒนาหมู่บ้านในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม การเมือง การปกครอง ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านบรรเทาภัย

โดยให้วิเคราะห์ข้อมูลทั้ง ๔ ส่วนดังกล่าว ว่ามีส่วนที่เกี่ยวข้องครบถ้วนต่อการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่แล้ว หรือยังขาดข้อมูลส่วนใดส่วนหนึ่งที่ต้องมีการวิเคราะห์เพิ่มเติม เพื่อให้แผนพัฒนาหมู่บ้านมีความครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น

หมายเหตุ :

“แผนพัฒนาหมู่บ้าน” หมายความว่า แผนพัฒนาที่กำหนดแผนงานหรือโครงการ หรือกิจกรรม ที่มาจากกระบวนการเรียนรู้ เพื่อจัดการตนเองที่คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนในหมู่บ้านร่วมคิด วิเคราะห์ปัญหา ศักยภาพความพร้อมของหมู่บ้าน ภายใต้เวทีประชาคมหมู่บ้าน และข้อมูลที่ดินในหมู่บ้าน จัดเก็บ รวมถึงข้อมูลจากแผนชนิดต่างๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นแผนที่ส่วนราชการ หน่วยงาน องค์กร ต่างๆ ให้การสนับสนุน หรือจัดทำขึ้น เพื่อรวบรวมให้เป็นกรอบแนวทางการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนา หมู่บ้านให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของหมู่บ้าน

๒) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตร และแผนด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนา ด้านการเกษตรของหน่วยงานต่างๆ ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำไว้ หรือแผนของหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้องกับการเกษตรในพื้นที่

๓) จัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตร เพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาหมู่บ้าน โดยนำผลการ วิเคราะห์จากข้อ ๑) และข้อ ๒) มาประกอบการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม การพัฒนาการเกษตร ของหมู่บ้าน

๔) จัดส่งแผนพัฒนาหมู่บ้าน ฉบับทบทวน ที่มีการบรรจุแผนงาน/โครงการด้านการเกษตร ไว้แล้วให้แก่คณะทำงานระดับอำเภอ เพื่อส่งสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเสนอคณะกรรมการ ชับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัดเพื่อทราบต่อไป

๕) คัดเลือกโครงการ/กิจกรรมจากแผนพัฒนาหมู่บ้าน ที่จะสามารถสร้างมูลค่าให้กับสินค้า ในพื้นที่ เพื่อนำมาจัดทำแผนธุรกิจ

๖) จัดทำแผนธุรกิจสินค้าเกษตร หมายถึง แผนการพัฒนาในการยกระดับการผลิตสินค้า เกษตรระดับหมู่บ้านให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น (สินค้าเกษตรอัตลักษณ์ สินค้าเกษตรปลอดภัย สินค้าเกษตรอัจฉริยะ สินค้าเกษตรแปรรูป และสินค้าเกษตรชีวภาพ) ที่คัดเลือกตามตัวอย่างกิจกรรมที่กำหนด ซึ่งมีภาววิเคราะห์ ตามรูปแบบของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) (ภาคผนวก จ)

๕. แนวทางการขับเคลื่อนโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นไปในแนวทางเดียวกันและบรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการภายใน ระยะเวลาที่กำหนด สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้กำหนดกรอบแนวทางการขับเคลื่อน โครงการ ดังนี้

๕.๑ สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ จัดทำคู่มือโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่ การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง โดยหัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะผู้นำ ป.ย.ป.กษ. ให้กรอบแนวคิดและกรอบแนวทางการดำเนินโครงการ

๕.๒ หารือกรอบแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่าง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวง มหาดไทย และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เพื่อกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง (MOU)

๕.๓ ประมวลและสอบทานขั้นตอนการปฏิบัติงานกับผู้แทน ๑๘ กลุ่มจังหวัด (ข้อมูลจากการดำเนินการนำร่องโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ๑๘ จังหวัด)

๕.๔ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

๕.๕ จัดประชุมคณะทำงานและคณะกรรมการบริหารโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เพื่อพิจารณาคู่มือการดำเนินงานโครงการ และการประชาสัมพันธ์โครงการ

๕.๖ จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง (MOU) ในการขับเคลื่อนภาคเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูงในระดับหมู่บ้าน และจัดพิธีลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง (MOU) (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และ ธ.ก.ส.)

๕.๗ นำเสนอแนวทางการดำเนินโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เสนอคณะกรรมการบริหารการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตร เพื่อให้ผู้บริหารได้รับทราบและสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการต่อไป

๕.๘ ส่วนกลางจัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ให้กับหน่วยงานในส่วนภูมิภาค

๕.๙ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เสนอคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามในคำสั่ง

๕.๑๐ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด วางแผนการบริหารพื้นที่และกำหนดเป้าหมายการทำงาน โดยแบ่งอำเภอที่ดำเนินการโครงการของจังหวัดเป็น ๓ กลุ่มอำเภอ ตามความเหมาะสมของจำนวนเป้าหมายเกษตรกร และบุคลากรของจังหวัด พร้อมทั้งกำหนดทีมกลุ่มอำเภอจากกลุ่มงานของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด และมอบหมายทีมกลุ่มอำเภอ (๑ ทีม ๑ กลุ่มอำเภอ) เพื่อรับผิดชอบงานตามพื้นที่กลุ่มอำเภอ

๕.๑๑ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด จัดประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (SCP) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง การจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนธุรกิจเกษตร

๕.๑๒ ทีมกลุ่มอำเภอจัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง การจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนธุรกิจเกษตร ให้กับประธานและฝ่ายเลขานุการคณะทำงานระดับอำเภอ

๕.๑๓ คณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ จัดประชุมเพื่อ

- ชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง การจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนธุรกิจเกษตร

- มอบหมายกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ดำเนินการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง)

(หรือใช้เวทีการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ (SCD) ในการสนับสนุนการดำเนินการตามความเหมาะสมของพื้นที่)

๕.๑๔ คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) จัดประชุมเพื่อ

- ชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง การจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนธุรกิจเกษตร
- คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง)
- รายงานผลการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง) ให้คณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ พิจารณารับรองผลการคัดเลือก

๕.๑๕ คณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ จัดประชุมเพื่อ

- พิจารณารับรองผลการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง)
- รายงานผลการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง) ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร ระดับจังหวัด ทราบ

๕.๑๖ ทีมกลุ่มอำเภอ และฝ่ายเลขานุการคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ ชี้แจงทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง การจัดทำแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน และแผนธุรกิจเกษตร รวมทั้งระบบสารสนเทศของโครงการ ให้กับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง) ที่ได้รับการคัดเลือก

๕.๑๗ คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) จัดประชุมเพื่อ

- พิจารณาแผนงานโครงการด้านการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาหมู่บ้าน และจัดทำแผนธุรกิจเกษตร เพื่อจัดส่งให้คณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ พิจารณา

- มอบหมายอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง) ดำเนินการ (๑) สำรวจเกษตรกรเป้าหมาย นำเสนอแผนธุรกิจเกษตรตามเอกสารแนบท้ายคู่มือ (ภาคผนวก จ) เพื่อสนับสนุนการรวมกลุ่มและจัดทำแผนธุรกิจเกษตรของกลุ่มเกษตรกร (๒) ชี้แจงและขอความร่วมมือเกษตรกรในหมู่บ้านบันทึกข้อมูลลงในระบบสารสนเทศของโครงการ

๕.๑๘ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (เกษตรมูลค่าสูง) เสนอกลุ่มเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ และแผนธุรกิจเกษตรของกลุ่มเกษตรกร ให้คณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ พิจารณา

๕.๑๙ คณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ จัดประชุมเพื่อพิจารณา

- สนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกร
- แผนธุรกิจเกษตรของกลุ่มเกษตรกร
- ข้อมูลที่บันทึกลงในระบบสารสนเทศของโครงการ
- รายงานผลการพิจารณาแผนธุรกิจเกษตรของกลุ่มเกษตรกร ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร ระดับจังหวัด เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนจาก ธ.ก.ส.

๕.๒๐ คณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร ระดับจังหวัด เสนอแผนธุรกิจเกษตรของกลุ่มเกษตรกรให้ ธ.ก.ส. พิจารณาสับสนุนต่อไป

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ
เรื่อง การขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิต
สินค้าเกษตรมูลค่าสูง

ภาคผนวก ข

คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๑๕๑/๒๕๖๕
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและคณะทำงาน
โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิต
สินค้าเกษตรมูลค่าสูง

คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่ ๑๕๑ / ๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและคณะทำงาน
โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ซึ่งเป็นโครงการสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ และร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ โครงการฯ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ให้เป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนเกษตรมูลค่าสูงผ่านกลไกของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อให้เกษตรกรในระดับหมู่บ้านมีรายได้ที่มั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง จำนวน ๒ คณะ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. คณะกรรมการบริหารโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

องค์ประกอบ

๑. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานกรรมการ
๓. หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๔. อธิบดีกรมการข้าว	กรรมการ
๕. อธิบดีกรมชลประทาน	กรรมการ
๖. อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	กรรมการ
๗. อธิบดีกรมประมง	กรรมการ
๘. อธิบดีกรมปศุสัตว์	กรรมการ
๙. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	กรรมการ
๑๐. อธิบดีกรมวิชาการเกษตร	กรรมการ
๑๑. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
๑๒. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	กรรมการ
๑๓. อธิบดีกรมหม่อนไหม	กรรมการ

๑๔. เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการ
๑๕. เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	กรรมการ
๑๖. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการ
๑๗. ผู้ว่าการการยางแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๘. ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการและเลขานุการ
๑๙. ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

- กำหนดแนวทาง แผนงาน โครงการ การดำเนินงานและขับเคลื่อนโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
- กำกับ ดูแลให้คำแนะนำ ปรึกษา แก้ไขปัญหาอุปสรรค ติดตามผลการดำเนินโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
- แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม
- ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. คณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง องค์ประกอบ

๑. หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานคณะทำงาน
๒. ผู้อำนวยการกองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๓. ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๔. ผู้อำนวยการกองเกษตรสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๕. ผู้อำนวยการกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๖. ผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๗. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๘. ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๙. ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน

๑๐. ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๑๑. ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๑๒. ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบบริหาร
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๑๓. ผู้อำนวยการกองบริหารงานกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๑๔. ผู้อำนวยการกลุ่ม ป.ย.ป.กษ.
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๑๕. ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงานและเลขานุการ
๑๖. หัวหน้ากลุ่มเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๗. หัวหน้ากลุ่มประสานราชการ
สำนักตรวจราชการ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. ดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานและขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงให้บรรลุตามนโยบายที่กำหนดไว้
๒. วางแผนการดำเนินงาน แผนการประชาสัมพันธ์ แผนการบริหารงบประมาณ โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
๓. ติดตามการดำเนินงาน ร่วมแก้ไขปัญหาการดำเนินงานและรายงานผลให้คณะกรรมการบริหารโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงทราบอย่างต่อเนื่อง
๔. บูรณาการความร่วมมือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายทองเปลว กองจันทร์)
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภาคผนวก ค

(ร่าง) คำสั่งจังหวัด

เรื่อง คณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับ
หมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
ระดับอำเภอ

- ร่าง -

คำสั่งจังหวัด.....

ที่ /๒๕๖๕

เรื่อง คณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ซึ่งเป็นโครงการสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ โครงการฯ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ให้เป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนเกษตรมูลค่าสูง ผ่านกลไกของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในระดับพื้นที่ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกษตรกรในหมู่บ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นมากกว่า ๑๘๐,๐๐๐ บาทต่อคนต่อปี

เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงขอแต่งตั้งคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. นายอำเภอ	ประธานคณะทำงาน
๒. เกษตรอำเภอ	รองประธานคณะทำงาน
๓. ปลัดอำเภอที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
๔. พัฒนาการอำเภอ	คณะทำงาน
๕. ท้องถิ่นอำเภอ	คณะทำงาน
๖. นายกองครปกรครองส่วนท้องถิ่น	คณะทำงาน
๗. กำนันพื้นที่ที่ดำเนินการ	คณะทำงาน
๘. ผู้ใหญ่บ้านพื้นที่ที่ดำเนินการ	คณะทำงาน
๙. ผู้แทนสภาเกษตรกรประจำตำบล	คณะทำงาน
๑๐. ผู้จัดการสาขาธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	คณะทำงาน
๑๑. หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ หรือผู้แทนของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้งราชการส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบพื้นที่อำเภอ	คณะทำงาน
๑๒. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงานและเลขานุการ

/หน้าที่...

หน้าที่และอำนาจ

๑. สนับสนุนการจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน
  ๒. บูรณาการความร่วมมือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ในพื้นที่อำเภอ เพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ
  ๓. ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการ ร่วมแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน และรายงานผลต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัดทราบอย่างต่อเนื่อง
  ๔. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่

มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(.....)

ผู้ว่าราชการจังหวัด.....

ภาคผนวก ง

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน
การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้าน

พ.ศ. ๒๕๕๑

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้าน
พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และมาตรา ๒๘ ตรี แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๒๖

(๒) ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกตั้งกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. ๒๕๓๓

(๓) ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑

การเป็นกรรมการหมู่บ้านของผู้นำกลุ่มในหมู่บ้าน

ข้อ ๕ ในหมวดนี้

“กลุ่ม” หมายความว่า องค์กรในหมู่บ้านหรือกลุ่มอาชีพ

“หมู่บ้าน” หมายความว่า บ้านเรือนที่ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันเป็นกลุ่มย่อยภายในหมู่บ้าน โดยอาจแบ่งตามสภาพภูมิประเทศ ประวัติความเป็นมา วัฒนธรรมประเพณี หรือระบบเครือญาติ และให้หมายความรวมถึง คุ่มบ้าน เขตบ้าน บ้านจัดสรร หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีลักษณะ เช่นเดียวกับหมู่บ้าน

“กลุ่มอาชีพ” หมายความว่า กลุ่มที่มีการจัดตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการ ประกอบอาชีพ เพิ่มพูนรายได้หรือการพัฒนาอาชีพ

“กลุ่มกิจกรรม” หมายความว่า กลุ่มที่มีการจัดตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระทำการอย่างใด อย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ของสมาชิกในกลุ่มหรือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

“ผู้นำ” หมายความว่า บุคคลซึ่งทำหน้าที่เป็นประธาน หรือหัวหน้าของกลุ่ม และหมายความ รวมถึงผู้แทนด้วย

“ผู้แทน” หมายความว่า บุคคลที่ผู้นำของกลุ่มมอบหมาย หรือในกรณีที่กลุ่มใดไม่มีผู้นำ ให้กลุ่มประชุมเลือกสมาชิกของกลุ่มเป็นผู้แทน

ข้อ ๖ ผู้นำของกลุ่มดังต่อไปนี้ เป็นกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่ง

(๑) กลุ่มบ้าน ตามประกาศของนายอำเภอ

(๒) กลุ่มหรือกลุ่มกิจกรรมที่มาจากการรวมตัวกันของสมาชิก ซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของทางราชการ ตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศ

(๓) กลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มกิจกรรมที่มาจากการรวมตัวกันของสมาชิก หรือตั้งขึ้นเพื่อดำเนิน กิจกรรมร่วมกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) เป็นกลุ่มที่มีสมาชิกไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

(ข) สมาชิกของกลุ่มไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง มีภูมิลำเนาในหมู่บ้าน

(ก) เป็นกลุ่มที่มีการดำเนินกิจกรรมในหมู่บ้าน อย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน

(ง) เป็นกลุ่มที่มีกฎระเบียบที่กำหนดไว้ชัดเจน และต้องเกิดจากสมาชิกร่วมกันกำหนด

ทั้งนี้ นายอำเภออาจพิจารณาขเว้นลักษณะตาม (ก) ได้ ในกรณีที่เห็นสมควร

ข้อ ๗ ให้นายอำเภอจัดทำประกาศจำนวนและรายชื่อของกลุ่มบ้านตามข้อ ๖ (๑) ในแต่ละหมู่บ้านปิดประกาศให้ราษฎรในหมู่บ้านทราบ โดยในกลุ่มบ้านหนึ่งให้ประกอบด้วยบ้านเรือนจำนวนสิบห้าถึงยี่สิบหลังคาเรือนโดยประมาณ เว้นแต่ในกรณีจำเป็นนายอำเภออาจกำหนดให้มีจำนวนบ้านเรือนมากหรือน้อยกว่าที่กำหนดไว้นี้ก็ได้อีก

ข้อ ๘ ให้ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มกิจกรรมที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๖ (๑) เสนอชื่อกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มกิจกรรมให้นายอำเภอพิจารณา โดยให้นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน เพื่อทำหน้าที่พิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติ

ให้นายอำเภอจัดทำบัญชีรายชื่อกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มกิจกรรมตามข้อ ๖ (๑) ที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว ปิดประกาศให้ราษฎรในหมู่บ้านทราบ

ข้อ ๙ เมื่อได้มีประกาศตามข้อ ๗ แล้ว ให้ตัวแทนครัวเรือนในกลุ่มบ้านเลือกบุคคลในกลุ่มบ้านคนหนึ่งเป็นผู้นำกลุ่มบ้านในคณะกรรมการหมู่บ้าน

ผู้นำกลุ่มบ้านต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน

ผู้นำกลุ่มบ้านมีหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน ตามที่ผู้ใหญ่บ้านมอบหมาย

ข้อ ๑๐ ให้กลุ่มตามข้อ ๖ เลือกสมาชิกของกลุ่มคนหนึ่งเป็นผู้แทนในคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยอาจเลือกจากผู้นำหรือสมาชิกที่กลุ่มเห็นสมควรก็ได้

ผู้ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่งต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน

ข้อ ๑๑ เมื่อผู้ใดได้รับเลือกจากกลุ่มตามข้อ ๙ หรือข้อ ๑๐ ให้แจ้งผู้ใหญ่บ้านทราบ

ให้ผู้ใหญ่บ้านรายงานผู้ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่งไปยังนายอำเภอเพื่อจัดทำทะเบียนและออกหนังสือสำคัญไว้เป็นหลักฐาน และจัดทำประกาศรายชื่อกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่ง ปิดประกาศให้ราษฎรในหมู่บ้านทราบ

ข้อ ๑๒ การเป็นกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่งของผู้นำกลุ่มในหมู่บ้านสิ้นสุดลงเมื่อมีการเลือกผู้นำตามข้อ ๕ หรือข้อ ๑๐ ขึ้นใหม่

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งแล้ว การเป็นกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่งของผู้นำกลุ่มในหมู่บ้านต้องสิ้นสุดลง ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ขาดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน

(๒) ตาย

(๓) เมื่อนายอำเภอมีประกาศให้กลุ่มตามข้อ ๖ (๑) หรือ (๓) สิ้นสุดสภาพของการเป็นกลุ่ม หรือขาดคุณสมบัติของการเป็นกลุ่ม

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่กลุ่มหรือองค์กรตามข้อ ๖ ถูกยุบ เลิก หรือไม่มีการดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องกันเป็นเวลานานหนึ่งปี ให้ถือว่าสิ้นสุดสภาพของการเป็นกลุ่ม หรือขาดคุณสมบัติของการเป็นกลุ่ม และให้กรรมการหมู่บ้านรายงานให้นายอำเภอประกาศตามข้อ ๘

หมวด ๒

กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ ๑๔ ในหมวดนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการดำเนินการประชุมเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ

“วันประชุม” หมายความว่า วันประชุมเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ

“การประชุม” หมายความว่า การประชุมเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ

“ปลัดอำเภอประจำตำบล” หมายความว่า ปลัดอำเภอที่นายอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้งให้รับผิดชอบประจำตำบล

ข้อ ๑๕ การประชุมเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ ให้นายอำเภอจัดทำประกาศกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการประชุมเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ ปิดประกาศและประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในหมู่บ้านทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันประชุม

ข้อ ๑๖ ในการประชุมเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ ให้มีคณะกรรมการประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้านเป็นประธาน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นกรรมการ ทำหน้าที่ดำเนินการเลือก และให้นายอำเภอ แต่งตั้งปลัดอำเภอประจำตำบล ข้าราชการในอำเภอหนึ่งคน และกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอนั้น หนึ่งคน เป็นที่ปรึกษาและทำหน้าที่สักขีพยานด้วย

ผู้มีสิทธิเข้าประชุมต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน และให้นายอำเภอ จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าประชุม

ในวันประชุม ให้คณะกรรมการพร้อมด้วยที่ปรึกษาดาวรรคหนึ่ง ประชุมราษฎรผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้าน เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ในการเลือก จำนวนและคุณสมบัติของกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนวิธีการเลือกให้ผู้เข้าประชุมได้ทราบ

เมื่อดำเนินการตามวรรคสามแล้ว ให้คณะกรรมการประกาศให้ผู้เข้าประชุมช่วยกันตรวจสอบว่ามีบุคคลที่ไม่มีสิทธิเข้าประชุมอยู่ในที่ประชุมหรือไม่ หากมีให้ผู้เข้าประชุมคัดค้านขึ้นในขณะนั้น แล้วให้คณะกรรมการและที่ปรึกษา ร่วมกันตรวจสอบ ถ้าได้ความว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ไม่มีสิทธิเข้าประชุมจริง ก็ให้คณะกรรมการเชิญบุคคลดังกล่าวออกจากที่ประชุม

ข้อ ๑๗ ในการกำหนดจำนวนกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิที่จะพึงมีในหมู่บ้านใด ให้ที่ประชุมราษฎรตามข้อ ๑๖ เป็นผู้กำหนด

ข้อ ๑๘ ผู้เข้าประชุมคนหนึ่งมีสิทธิเสนอชื่อบุคคลในหมู่บ้านที่มีความรู้ความสามารถซึ่งเป็นที่ยอมรับของราษฎรในหมู่บ้าน และมีความเหมาะสมที่จะเป็นกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ ต่อที่ประชุมได้หนึ่งคน และต้องมีผู้เข้าประชุมรับรองอย่างน้อยสามคน ทั้งนี้ ผู้ได้รับการเสนอชื่อ ต้องอยู่ในที่ประชุม เว้นแต่ผู้ถูกเสนอชื่อแสดงความสมัครใจไว้เป็นหนังสือ

ให้คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ได้รับการเสนอชื่อ หากเห็นว่าผู้ใดมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนก็ให้แจ้งที่ประชุมทราบ

เมื่อคณะกรรมการได้ประกาศปิดการเสนอชื่อแล้ว ปรากฏว่ามีผู้เสนอชื่อน้อยกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการพิจารณาเสนอชื่อบุคคลในหมู่บ้านตามวิธีการที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งเพิ่มเติมให้ครบจำนวนที่ที่ประชุมกำหนด

ข้อ ๑๙ เมื่อที่ประชุมปิดการเสนอชื่อตามข้อ ๑๘ แล้ว การเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิอาจเลือกโดยวิธีเปิดเผยหรือวิธีลับก็ได้ตามที่ประชุมกำหนด

การเลือกโดยวิธีเปิดเผย ให้ที่ประชุมออกเสียงเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้คณะกรรมการประกาศชื่อผู้ได้รับการเสนอชื่อ หากผู้เข้าประชุมเห็นว่าผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อนั้นเหมาะสมจะเป็นกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิก็ให้ยกมือขึ้นพื้นศิระยะ แล้วให้คณะกรรมการนับคะแนนจากผู้ที่ยกมือในแต่ละครั้งที่ประกาศ และจดบันทึกคะแนนไว้

การเลือกโดยวิธีลับ ให้ใช้วิธีการหย่อนบัตร โดยใช้บัตรเลือกผู้ใหญ่บ้านโดยอนุโลม

ข้อ ๒๐ เมื่อที่ประชุมออกเสียงเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิเสร็จสิ้นแล้ว ให้ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดจำนวนตามที่ประชุมกำหนดเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ

หากมีผู้ที่ได้รับเลือกได้คะแนนเท่ากันหลายคน และเป็นเหตุให้มีผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิเกินจำนวนตามข้อ ๑๗ ให้ทำการจับสลากผู้ที่ได้รับคะแนนเท่ากันให้เหลือจำนวนกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิตามที่กำหนด

ในกรณีที่ไม่สามารถประชุมหรือเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิได้ตามข้อ ๑๕ ให้นายอำเภอกำหนดและประชุมเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ภายในสิบห้าวันจนกว่าจะครบตามจำนวน

ข้อ ๒๑ เมื่อได้กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานการประชุมไว้เป็นหลักฐาน โดยให้ที่ปรึกษาลงชื่อรับรอง แล้วให้ผู้ใหญ่บ้านรายงานให้นายอำเภอทราบเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป

ให้นายอำเภอจัดทำประกาศแต่งตั้งกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ ปิดประกาศให้ราษฎรในหมู่บ้านทราบ พร้อมทั้งจัดทำทะเบียนและออกหนังสือสำคัญไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๒๒ กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่วันที่นายอำเภอได้มีประกาศแต่งตั้ง

นอกจากออกจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิต้องออกจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ขาดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน

(๒) ตาย

(๓) ได้รับอนุญาตจากนายอำเภอให้ลาออก

(๔) นายอำเภอมีคำสั่งให้ออก เมื่อสอบสวนแล้วเห็นว่ามีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหากอยู่ในตำแหน่งต่อไปอาจก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยแก่หมู่บ้านได้

ข้อ ๒๓ ในกรณีที่กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิว่างลง ถ้ากรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิที่เหลืออยู่มีจำนวนไม่น้อยกว่าสองคน ให้กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิเหลือเท่าจำนวนที่มีอยู่

กรณีที่กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิว่างลง จนเป็นเหตุให้กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิที่เหลืออยู่มีจำนวนน้อยกว่าสองคน และกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิที่เหลือมีวาระการดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้นายอำเภอจัดให้มีการประชุมเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบว่างลง และให้อยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน

กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งพร้อมกัน ให้นายอำเภอดำเนินการจัดให้มีการประชุมเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งพร้อมกัน

ข้อ ๒๔ ในการเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิครั้งแรกตามระเบียบนี้ ให้ดำเนินการเลือกภายในเก้าสิบวันนับแต่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยนี้มีผลใช้บังคับ

หมวด ๓

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน

ข้อ ๒๕ ในหมวดนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการหมู่บ้าน

“เลขานุการ” หมายความว่า เลขานุการคณะกรรมการหมู่บ้าน

ข้อ ๒๖ ให้คณะกรรมการเลือกรองประธานกรรมการหมู่บ้านจากกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่งคนหนึ่ง และจากกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิอีกคนหนึ่ง โดยให้คณะกรรมการเลือกรองประธานคนใดคนหนึ่งเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง

ในกรณีที่หมู่บ้านใดมีเหตุผลและความจำเป็น คณะกรรมการโดยความเห็นชอบของนายอำเภอ อาจกำหนดให้มีตำแหน่งรองประธานมากกว่าที่กำหนดในวรรคหนึ่งก็ได้

รองประธานกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ช่วยประธานกรรมการหมู่บ้านปฏิบัติตามหน้าที่และกระทำการตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านมอบหมาย

ข้อ ๒๗ ให้ประธานกรรมการหมู่บ้านเลือกกรรมการหมู่บ้านคนหนึ่งเป็นเลขานุการ และให้คณะกรรมการเลือกกรรมการหมู่บ้านคนหนึ่งเป็นเหรัญญิก

ในกรณีที่หมู่บ้านใดมีเหตุผลและความจำเป็น คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการ หรือผู้ช่วยเหรัญญิกก็ได้ โดยให้เลือกจากกรรมการหมู่บ้าน

เลขานุการมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการ การจัดการเกี่ยวกับการประชุมและงานอื่นใดตามที่ ประธานกรรมการหมู่บ้านมอบหมาย

เหรัญญิกมีหน้าที่รับผิดชอบช่วยเหลือคณะกรรมการในการรับจ่ายและเก็บรักษาเงินและ ทรัพย์สินของหมู่บ้านและงานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านมอบหมาย

ข้อ ๒๘ รองประธานกรรมการหมู่บ้านและเหรัญญิกพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) พ้นจากการเป็นกรรมการหมู่บ้าน

(๒) ได้รับอนุญาตจากนายอำเภอให้ลาออก

(๓) คณะกรรมการมีมติให้ออกจากตำแหน่ง ด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการ ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เห็นว่าละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตาม (๓) จะดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการหมู่บ้าน และเหรัญญิกอีก ไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๒๙ เลขานุการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ประธานกรรมการหมู่บ้านสั่งให้ออกจากตำแหน่ง

(๒) ประธานกรรมการหมู่บ้านพ้นจากตำแหน่ง

(๓) มีเหตุตามข้อ ๒๘

ข้อ ๓๐ ให้ปลัดอำเภอประจำตำบล กำนัน นายกเทศมนตรีตำบล และนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการในตำบล มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติ หน้าที่ของคณะกรรมการในตำบลนั้น

นอกจากบุคคลตามวรรคหนึ่งแล้ว นายอำเภออาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ และบุคคลอื่นใดที่คณะกรรมการเห็นสมควรเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการเพิ่มเติมก็ได้

ที่ปรึกษาคณะกรรมการที่แต่งตั้งตามวรรคสองพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ตาย

(๒) ได้รับอนุญาตจากนายอำเภอให้ลาออก

(๓) นายอำเภอสั่งให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อคณะกรรมการมีมติด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ข้อ ๓๑ ให้มีคณะทำงานด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือปฏิบัติการกิจของคณะกรรมการและผู้ใหญ่บ้าน อย่างน้อยให้มีคณะทำงานด้านอำนวยการ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ ด้านสังคมสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข และด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

นอกจากคณะทำงานตามวรรคหนึ่งแล้ว คณะกรรมการโดยความเห็นชอบของนายอำเภออาจแต่งตั้งคณะทำงานอื่นใดที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าจำเป็นและเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเพิ่มเติมก็ได้

ข้อ ๓๒ คณะทำงานด้านต่าง ๆ ให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) คณะทำงานด้านอำนวยการ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการ การจัดการประชุม การรับจ่ายและเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของหมู่บ้าน การประชาสัมพันธ์ การประสานงานและติดตามการทำงานของคณะทำงานด้านต่าง ๆ การจัดทำรายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการในรอบปีและงานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

(๒) คณะทำงานด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย มีหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การส่งเสริมอุดมการณ์และวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน การส่งเสริมดูแลให้ราษฎรปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับของหมู่บ้าน การสร้างความเป็นธรรมและประนีประนอมข้อพิพาท การตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายในหมู่บ้าน การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน การป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและภัยอันตรายของหมู่บ้าน และงานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

(๓) คณะทำงานด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ประสานการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านกับคณะทำงานด้านต่าง ๆ เพื่อดำเนินการหรือเสนอของบประมาณจากภายนอก การรวบรวมและจัดทำข้อมูลต่าง ๆ ของหมู่บ้าน การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาหมู่บ้าน และงานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

(๔) คณะทำงานด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ มีหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน การพัฒนาและส่งเสริมการประกอบอาชีพ การผลิตและการตลาด เพื่อเสริมสร้างรายได้ให้กับราษฎรในหมู่บ้าน และงานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

(๕) คณะทำงานด้านสังคมสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข มีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ การจัดสวัสดิการในหมู่บ้านและการสงเคราะห์ผู้ยากจนที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ การส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสาธารณสุขและงานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

(๖) คณะทำงานด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของหมู่บ้านและงานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

ในกรณีที่หมู่บ้านใดมีคณะทำงานอื่นตามข้อ ๓๑ วรรคสอง ให้คณะกรรมการโดยความเห็นชอบของนายอำเภอกำหนดชื่อและหน้าที่ของคณะทำงานด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งคณะทำงานนั้น

ข้อ ๓๓ คณะทำงานด้านอำนวยการ ประกอบด้วย ประธานกรรมการหมู่บ้าน รองประธานกรรมการหมู่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าคณะทำงานด้านต่าง ๆ เลขานุการ และเหรัญญิก เป็นคณะทำงาน โดยให้ประธานกรรมการหมู่บ้านและเลขานุการ เป็นหัวหน้าและเลขานุการ คณะทำงาน

ข้อ ๓๔ ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการหมู่บ้านที่เห็นสมควรเป็นหัวหน้าคณะทำงานด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) คณะทำงานด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ให้เลือกจากกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

(๒) คณะทำงานด้านอื่น ๆ ให้เลือกจากกรรมการหมู่บ้าน กรรมการหมู่บ้านที่ได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าคณะทำงานด้านต่าง ๆ ให้เป็นหัวหน้าคณะทำงานได้เพียงคนเดียว

ข้อ ๓๕ ให้คณะกรรมการพิจารณาเลือกกรรมการหมู่บ้านและราษฎรในหมู่บ้านที่มีความรู้ ความชำนาญหรือมีความเหมาะสมกับงานด้านนั้น ๆ จำนวนไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะทำงานในด้านต่าง ๆ

กรรมการหมู่บ้านคนหนึ่งอาจเป็นคณะกรรมการมากกว่าหนึ่งคณะก็ได้

ข้อ ๓๖ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ คณะกรรมการโดยความเห็นชอบของนายอำเภอ อาจมีมติให้จัดตั้งกองทุนกลางพัฒนาหมู่บ้านขึ้น เพื่อเป็นกองทุนในการบริหารจัดการและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ตลอดจนกิจการอันเป็นประโยชน์สาธารณะของหมู่บ้านก็ได้

ข้อ ๓๗ กองทุนกลางพัฒนาหมู่บ้าน อาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

(๑) เงินที่กลุ่มหรือองค์กรภายในหมู่บ้านจัดสรรให้

(๒) เงินที่ได้รับการอุดหนุนจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้

(๔) รายได้จากการจัดกิจกรรมของหมู่บ้าน

ข้อ ๓๘ ให้คณะกรรมการโดยความเห็นชอบของนายอำเภอกำหนดหลักเกณฑ์ การใช้จ่ายเงินของกองทุนกลางพัฒนาหมู่บ้านไว้ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายในการจัดการประชุม

(๒) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของคณะกรรมการ

(๓) การจัดสวัสดิการภายในหมู่บ้าน

(๔) การจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน

(๕) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔

การประชุม

ข้อ ๓๕ ในหมวดนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการหมู่บ้าน

“การประชุม” หมายความว่า การประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน

“ประชามหมู่บ้าน” หมายความว่า การประชุมราษฎรในหมู่บ้านผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน

ข้อ ๔๐ ให้คณะกรรมการประชุมกันเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง การกำหนดวัน เวลาประชุม ให้ประธานกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้กำหนดและเรียกประชุม โดยให้มีการประชุมภายใน เจ็ดวันหลังจากการประชุมประจำเดือนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่นายอำเภอเรียกประชุม

สถานที่ประชุม ให้ใช้สถานที่ที่คณะกรรมการเห็นสมควร

ข้อ ๔๑ การประชุม ให้กระทำโดยเปิดเผยและเปิดโอกาสให้ราษฎรเข้าฟังได้ เว้นแต่ คณะกรรมการจะลงมติให้ประชุมลับ

ข้อ ๔๒ การประชุมต้องมีกรรมการหมู่บ้านมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน กรรมการหมู่บ้านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ประธานกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ดำเนินการประชุมให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามระเบียบ วาระการประชุม

ในกรณีที่ประธานกรรมการหมู่บ้านไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธาน กรรมการหมู่บ้านเป็นประธานในที่ประชุมเรียงตามลำดับ

ในการประชุมคณะกรรมการครั้งใด ถ้าไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม ให้กรรมการ หมู่บ้านที่มาประชุมเลือกกันเองเพื่อทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมสำหรับการประชุมครั้งนั้น

ข้อ ๔๓ การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เว้นแต่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

กรรมการหมู่บ้านคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน

ในการลงมติในเรื่องใด ๆ ให้ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม นั้น มีสิทธิออกเสียง ลงคะแนนในฐานะกรรมการหมู่บ้านได้ และในกรณีที่มิฉะนั้นเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุม มีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ก่อนการลงมติทุกครั้งให้ประธานในที่ประชุมตรวจสอบว่ามีกรรมการหมู่บ้านอยู่ในที่ประชุม ครบจำนวนเป็นองค์ประชุมหรือไม่ ถ้ามีกรรมการหมู่บ้านอยู่ในที่ประชุมไม่ครบจำนวนเป็นองค์ประชุม จะทำการลงมติในเรื่องใด ๆ ไม่ได้

ในกรณีที่องค์ประชุมไม่ครบจนไม่สามารถลงมติได้ในประเด็นเดียวกันได้ ให้ประธานเรียก ประชุมโดยด่วนและในการประชุมเพื่อลงมติในครั้งนี้ไม่บังคับว่าต้องครบองค์ประชุม

ข้อ ๔๔ ในการพิจารณาเรื่องใด หากที่ประชุมเห็นว่า เป็นเรื่องสำคัญที่จำเป็นต้องรับฟัง ความคิดเห็นของราษฎรในหมู่บ้าน หรือเป็นเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของราษฎรในหมู่บ้าน

หรือเป็นเรื่องที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการให้เป็นไปตามมติของที่ประชุม
ประชาคมหมู่บ้าน คณะกรรมการอาจมีมติให้มีการประชุมประชาคมหมู่บ้านเพื่อรับฟังความคิดเห็น
ในเรื่องดังกล่าวก็ได้

เมื่อคณะกรรมการกำหนดวันประชุมประชาคมหมู่บ้านแล้ว ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมราษฎร
ในหมู่บ้านผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านเข้าประชุม

การลงมติของที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เว้นแต่มีกฎหมาย
ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ผู้เข้าประชุมประชาคมหมู่บ้านคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน และในกรณีที่มีคะแนนเสียง
เท่ากัน ให้ผู้ใหญ่บ้านมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

เมื่อที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านลงมติในเรื่องใดแล้ว ให้คณะกรรมการประกาศให้ราษฎร
ในหมู่บ้านทราบโดยทั่วกัน และปฏิบัติตามมติของที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านในเรื่องนั้น ๆ ทั้งนี้
มติประชาคมต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย และระเบียบของทางราชการ พร้อมทั้งแจ้งให้นายอำเภอและ
ราษฎรทราบโดยทั่วกัน

ข้อ ๔๕ ราษฎรในหมู่บ้านผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านจำนวนไม่น้อยกว่าสิบคนอาจลงลายมือชื่อ
ทำหนังสือเสนอความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจกรรมหรือประโยชน์สาธารณะของหมู่บ้าน
ต่อคณะกรรมการเพื่อให้มีการพิจารณาในคณะกรรมการก็ได้ และคณะกรรมการจะต้องนำเรื่องดังกล่าว
บรรจุเข้าวาระการประชุมในคราวต่อไป

ข้อ ๔๖ เมื่อมีปัญหาโต้แย้งเกี่ยวกับการประชุมตามหมวดนี้ หรือกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้
ในหมวดนี้ ให้ประธานกรรมการหมู่บ้านนำข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเสนอต่อนายอำเภอเพื่อพิจารณาวินิจฉัย
คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สุดและให้ใช้ได้เฉพาะในการประชุมคราวนั้น

หมวด ๕

การควบคุมดูแล

ข้อ ๔๗ ให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ
หมู่บ้านหรือมติที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ

และให้ปลัดอำเภอประจำตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ
ในตำบลที่รับผิดชอบ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้นายอำเภอและปลัดอำเภอประจำตำบล มีอำนาจเรียก
กรรมการหมู่บ้านมาชี้แจงหรือให้ข้อเท็จจริง ตลอดจนเรียกรายงานและเอกสารใด ๆ จากคณะกรรมการ
หมู่บ้านมาตรวจสอบก็ได้

ในกรณีที่ปลัดอำเภอประจำตำบลเห็นว่าคณะกรรมการหมู่บ้านปฏิบัติหน้าที่ในทางที่อาจ
ก่อให้เกิดความเสียหายแก่หมู่บ้าน หรือเสียหายแก่ทางราชการ และปลัดอำเภอประจำตำบลได้ชี้แจง
แนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตาม ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนที่จะรอช้ามิได้ ให้ปลัดอำเภอ
ประจำตำบลมีอำนาจออกคำสั่งระงับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านหรือมติที่ประชุม
ประชาคมหมู่บ้านเป็นการชั่วคราวไว้ตามที่เห็นสมควรได้ แล้วรีบรายงานนายอำเภอทราบภายในเจ็ดวัน
เพื่อให้ นายอำเภอวินิจฉัยตามที่เห็นสมควรโดยเร็ว

การกระทำของกรรมการหมู่บ้าน ที่ฝ่าฝืนคำสั่งของปลัดอำเภอประจำตำบลตามวรรคสาม
ไม่มีผลผูกพันกับคณะกรรมการหมู่บ้าน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ภาคผนวก จ

(ตัวอย่าง) แผนธุรกิจสินค้าเกษตร
และเมนูอาชีพเกษตรมูลค่าสูง

ภาคผนวก ฉ

คำอธิบายการใช้งาน Application เกษตรพร้อม

(ดาวโหลดเอกสาร)

<https://www.opsmoac.go.th/bpsp-download-form>

สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ

(กลุ่มเกษตรและสหกรณ์จังหวัด)

Email : bpsp_paco@opsmoac.go.th

Tel : 02-6299054-55

Fax : 02-2800190